Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2024/2098

29.7.2024

# BESLUIT (GBVB) 2024/2098 VAN DE RAAD

## van 26 juli 2024

## tot benoeming van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor het gebied van de Grote Meren in Afrika

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 33 en artikel 31, lid 2,

Gezien het voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 20 februari 2023 heeft de Raad conclusies goedgekeurd over een vernieuwde EU-strategie voor de Grote Meren, waarin de Raad de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid ("de hoge vertegenwoordiger") verzocht een voorstel in te dienen om de functie van speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie (SVEU) voor het gebied van de Grote Meren opnieuw in te stellen.

(2) De SVEU voor het gebied van de Grote Meren moet worden benoemd voor een eerste periode van twaalf maanden.

(3) De Raad en de Commissie moeten, bijgestaan door de hoge vertegenwoordiger, toezien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van het externe optreden van de Unie in het gebied van de Grote Meren en hiertoe nauw samenwerken. De SVEU moet in dit verband de instellingen ondersteunen en met hen samenwerken.

(4) De SVEU voert het mandaat uit in een mogelijk verslechterende situatie die de verwezenlijking van de doelstellingen van het externe optreden van de Unie, als geformuleerd in artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, in de weg kan staan,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

*Artikel 1*

**Speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie**

De heer Johan BORGSTAM wordt benoemd tot speciaal vertegenwoordiger van de Europese Unie (SVEU) voor het gebied van de Grote Meren voor de periode van 1 september 2024 tot en met 31 augustus 2025. De Raad kan besluiten het mandaat van de SVEU te verlengen of eerder te beëindigen, op basis van een beoordeling door het Politiek en Veiligheidscomité (PVC) en op voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid ("de hoge vertegenwoordiger").

*Artikel 2*

**Beleidsdoelstellingen**

Het mandaat van de SVEU stemt overeen met de doelstellingen van het buitenlands beleid van de Unie in het gebied van de Grote Meren en is in overeenstemming met de conclusies van de Raad van 20 februari 2023 over een vernieuwde EU-strategie voor de Grote Meren. Die doelstellingen zijn onder meer:

a) bijdragen aan de vrede, stabiliteit en veiligheid in het gebied van de Grote Meren door de-escalatie van spanningen te bevorderen en conflicten te voorkomen, en door dialoog en regionale langetermijnoplossingen voor crises en conflicten te steunen, met name in het oosten van de Democratische Republiek Congo (DRC);

b) bijdragen aan de transformatie van de onderliggende oorzaken van onveiligheid en instabiliteit en de factoren die er aanleiding toe geven in gedeelde kansen en het ontsluiten van het volledige potentieel van het gebied van de Grote Meren;

c) met de landen in het gebied van de Grote Meren een sterker, meer omvattend en meer strategisch partnerschap op basis van gemeenschappelijke waarden en belangen opbouwen dat de welvaart en de veiligheid ten goede komt.

*Artikel 3*

**Mandaat**

Met het oog op de verwezenlijking van de in artikel 2 genoemde beleidsdoelstellingen omvat het mandaat van de SVEU het volgende:

a) de hoge vertegenwoordiger steunen bij de uitvoering van de conclusies van de Raad van 20 februari 2023 over een vernieuwde strategie voor de Grote Meren;

b) nauwe contacten en nauwe samenwerking tot stand brengen en onderhouden met de landen in het gebied van de Grote Meren, met name: de DRC, Burundi, Rwanda en Uganda; met landen in de ruimere regio met specifieke politieke, diplomatieke, veiligheids- of economische belangen in het gebied van de Grote Meren, met inbegrip van de ondertekenaars van het kader voor vrede, veiligheid en samenwerking (VVS) voor de DRC en de regio; met de belangrijkste regionale organisaties en fora, namelijk de Afrikaanse Unie (AU), de Oost-Afrikaanse Gemeenschap (EAC), de Ontwikkelingsgemeenschap van zuidelijk Afrika (SADC), de Economische Gemeenschap van Centraal-Afrikaanse Staten (ECCAS), de Internationale Conferentie over het gebied van de Grote Meren (ICGLR), de Economische Gemeenschap van de landen van de Grote Meren en de gemeenschappelijke markt voor oostelijk en zuidelijk Afrika (Comesa); met de Verenigde Naties, met name de speciale gezant van de secretaris-generaal van de VN voor het gebied van de Grote Meren en de Stabilisatiemissie van de Verenigde Naties in de Democratische Republiek Congo (MONUSCO); met de internationale financiële instellingen; met gelijkgestemde internationale partners en andere toonaangevende regionale en internationale actoren; en met relevante niet-overheidsactoren, zoals lokale autoriteiten en gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld, onderzoeksinstellingen, de media en de particuliere sector;

c) regionale bemiddelings- en faciliteringsinspanningen, zoals de processen van Luanda en Nairobi, ondersteunen en, indien nodig en op verzoek van de betrokken partijen en belanghebbenden, rechtstreeks deelnemen aan bemiddeling, bemiddelingsondersteuning en dialoog, teneinde de vrede in elk stadium en op alle niveaus te handhaven en te herstellen, onder meer door de onderhandelingen over wapenstilstands- en vredesovereenkomsten te ondersteunen, en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, vrouwen en jongeren in alle stadia van de vredesopbouw bevorderen;

d) advies verstrekken en verslag uitbrengen over de mogelijkheden voor de Unie om initiatieven op het gebied van conflictpreventie, vredesprocessen, stabilisatie en vredesconsolidatie te ondersteunen; in dit verband kan de SVEU, in coördinatie met belanghebbenden, een rol spelen bij het ondersteunen van de uitvoering van wapenstilstands- en vredesovereenkomsten en andere daarmee verband houdende overeenkomsten, onder meer door steun te verlenen voor het toezicht op de naleving en door diplomatieke contacten te onderhouden met de partijen in geval van niet-naleving;

e) conflict- en genderbewust advies verstrekken met betrekking tot regionale stabilisatie, de ontwapening, demobilisatie en re-integratie van gewapende groepen, en hervorming van de veiligheidssector in de DRC, ook in het kader van de terugtrekking van MONUSCO;

f) bijdragen aan de regionale inspanningen die gericht zijn op conflictpreventie en de transformatie van de onderliggende oorzaken van onveiligheid en instabiliteit in gedeelde kansen, door bevordering van regionale samenwerking en integratie, waaronder op het gebied van goed bestuur en de rechtsstaat; zich met name toespitsen op de illegale exploitatie van en de handel in natuurlijke hulpbronnen en ondersteunt initiatieven voor de ontwikkeling van een door Afrika geleid model voor het beheer van hulpbronnen dat duurzaam, eerlijk en milieuvriendelijk is en op mensenrechten gebaseerd, onder meer door samenwerking met de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld;

g) de beginselen van en toegang tot humanitaire hulp, eerbiediging van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten, de toegang tot de rechter, de justitiële samenwerking en mechanismen voor overgangsjustitie bevorderen; daarbij bijzondere aandacht besteden aan de aanpak van seksueel en gendergerelateerd geweld en schendingen van de rechten van vrouwen en kinderen door onder meer gedwongen rekrutering;

h) bijdragen tot een beter begrip van de rol van de Unie bij de opinieleiders in het gebied van de Grote Meren en de strategische, proactieve communicatie over de doelstellingen van de Unie in het gebied ondersteunen.

*Artikel 4*

**Uitvoering van het mandaat**

1. De SVEU is onder het gezag van de hoge vertegenwoordiger verantwoordelijk voor de uitvoering van het mandaat.

2. Het PVC onderhoudt bevoorrechte betrekkingen met de SVEU en vormt het eerste contactpunt van de SVEU met de Raad. Onverminderd de bevoegdheden van de hoge vertegenwoordiger zorgt het PVC binnen het kader van het mandaat voor strategische adviezen en politieke aansturing ten behoeve van de SVEU.

3. De speciale vertegenwoordiger werkt nauw samen en coördineert zijn werkzaamheden met de bevoegde afdelingen van de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en de Commissie.

4. De SVEU werkt nauw samen met de delegatie van de Unie in het gebied van de Grote Meren.

5. De SVEU werkt vanuit het hoofdkantoor van de EDEO en zal regelmatig naar het gebied van de Grote Meren reizen.

*Artikel 5*

**Financiering**

1. Het financieel referentiebedrag ter dekking van de uitgaven in verband met het mandaat van de SVEU voor de periode van 1 september 2024 tot en met 31 augustus 2025 bedraagt 1 500 000 EUR.

2. De uitgaven worden beheerd volgens de procedures en voorschriften die van toepassing zijn op de algemene begroting van de Unie.

3. Voor het uitgavenbeheer wordt een overeenkomst gesloten tussen de SVEU en de Commissie. De SVEU legt van alle uitgaven verantwoording af aan de Commissie.

*Artikel 6*

**Vorming en samenstelling van het team van de SVEU**

1. Binnen de grenzen van het mandaat van de SVEU en de bijbehorende ter beschikking gestelde financiële middelen, is de SVEU verantwoordelijk voor de samenstelling van een team ("het team van de SVEU"). In het team van de SVEU dient de door het mandaat vereiste deskundigheid inzake specifieke beleidsvraagstukken aanwezig te zijn. De SVEU brengt de Raad en de Commissie zonder verwijl op de hoogte van de samenstelling van het team van de SVEU en van wijzigingen daarin.

2. De lidstaten, de instellingen van de Unie en de EDEO kunnen voorstellen om personeel te detacheren bij de SVEU. Het salaris van het gedetacheerde personeel komt ten laste van, naargelang het geval, de betrokken lidstaat, de betrokken instelling van de Unie of de EDEO. Deskundigen die door de lidstaten bij instellingen van de Unie of de EDEO zijn gedetacheerd, kunnen eveneens aan het team van de SVEU worden toegewezen. Internationaal aangeworven personeel moet de nationaliteit van een lidstaat hebben.

3. Al het gedetacheerde personeel blijft onder het administratieve gezag van de detacherende lidstaat, de detacherende instelling van de Unie of de EDEO en voert zijn taken uit en handelt in het belang van het mandaat van de SVEU.

4. Het team van de SVEU wordt op dezelfde locatie als de betrokken afdelingen van de EDEO of de delegaties van de Unie gehuisvest ten behoeve van de samenhang en consistentie van de werkzaamheden van alle betrokkenen. De SVEU faciliteert de heropening van een kantoor van de Unie in Goma (DRC), onder meer door daar tijdelijk personeel van het team van de SVEU in te zetten.

*Artikel 7*

**Voorrechten en immuniteiten van de SVEU en het team van de SVEU**

De voorrechten, immuniteiten en andere waarborgen die nodig zijn voor de uitvoering en het goede functioneren van het mandaat van de SVEU en van het team van de SVEU, worden met de ontvangende partij of partijen geregeld, voor zover noodzakelijk. De lidstaten, de EDEO en de Commissie verlenen daartoe alle nodige steun.

*Artikel 8*

**Beveiliging van gerubriceerde EU-informatie**

De SVEU en de leden van diens team nemen de beginselen en minimumnormen inzake beveiliging van Besluit 2013/488/EU van de Raad in acht [1].

*Artikel 9*

**Toegang tot informatie en logistieke steun**

1. De lidstaten, de diensten van de Commissie, de EDEO en het secretariaat-generaal van de Raad dragen er zorg voor dat de speciale vertegenwoordiger toegang krijgt tot alle informatie die voor hem van belang is.

2. De delegaties van de Unie in het gebied van de Grote Meren of de lidstaten, of beide, naargelang van het geval, verlenen logistieke steun in de regio.

*Artikel 10*

**Veiligheid**

Overeenkomstig het beleid van de Unie inzake de veiligheid van personeel dat op grond van titel V van het Verdrag van de Europese Unie wordt ingezet bij operaties buiten de Unie, neemt de SVEU alle redelijkerwijs haalbare maatregelen voor de beveiliging van het personeel dat rechtstreeks onder diens gezag staat, in overeenstemming met diens mandaat en de veiligheidssituatie in het geografische gebied waarvoor de SVEU bevoegd is, met name:

a) het opstellen van een specifiek veiligheidsplan op basis van richtsnoeren van de EDEO, met inbegrip van specifieke fysieke, organisatorische en procedurele beveiligingsmaatregelen voor veilige verplaatsingen van personeel naar en binnen het gebied waarvoor hij/zij verantwoordelijk is en voor het beheer van veiligheidsincidenten, en met inbegrip van een noodplan en een evacuatieplan;

b) ervoor zorgen dat alle buiten de Unie ingezette personeelsleden gedekt zijn door een op de omstandigheden in het bevoegd gebied afgestemde verzekering tegen grote risico's;

c) ervoor zorgen dat alle buiten de Unie ingezette leden van het team, ook het ter plaatse aangeworven personeel, voor of bij aankomst in het bevoegd gebied een passende beveiligingsopleiding, gebaseerd op de risicoklasse waarin dat gebied door de EDEO is ingedeeld, hebben genoten;

d) ervoor zorgen dat alle aanbevelingen waartoe naar aanleiding van regelmatige veiligheidsdoeleinden wordt besloten, worden uitgevoerd, en daarover en over andere veiligheidskwesties schriftelijk rapporteren aan de Raad, de hoge vertegenwoordiger en de Commissie in de regelmatige voortgangsrapporten en in een uitvoerig eindverslag over de uitvoering van zijn mandaat.

*Artikel 11*

**Rapportage**

De SVEU rapporteert regelmatig zowel mondeling als schriftelijk aan de hoge vertegenwoordiger, de EDEO en het PVC. De SVEU brengt zo nodig tevens verslag uit aan de werkgroepen van de Raad. De geregelde schriftelijke verslagen worden verspreid via het COREU-netwerk. Op aanbeveling van de hoge vertegenwoordiger of het PVC kan de SVEU ook verslag uitbrengen aan de Raad Buitenlandse Zaken. Ook kan op de SVEU een beroep worden gedaan voor het verstrekken van informatie aan het Europees Parlement.

*Artikel 12*

**Coördinatie**

1. De SVEU draagt bij tot de eenheid, de samenhang en de doeltreffendheid van het optreden van de Unie en helpt ervoor te zorgen dat alle instrumenten van de Unie en acties van de lidstaten op consistente wijze worden ingezet om de beleidsdoelstellingen van de Unie te verwezenlijken. De activiteiten van de SVEU worden gecoördineerd met die van de EDEO en de Commissie. De SVEU rapporteert regelmatig aan de delegaties van de Unie en aan de missies van de lidstaten in het gebied van de Grote Meren.

[1] Besluit 2013/488/EU van de Raad van 23 september 2013 betreffende de beveiligingsvoorschriften voor de bescherming van gerubriceerde EU-informatie (PB L 274 van 15.10.2013, blz. 1).

2. Ter plaatse worden nauwe contacten onderhouden met de hoofden van de delegaties van de Unie en de hoofden van de missies van de lidstaten. Zij doen alles wat in hun vermogen ligt om de SVEU bij te staan bij de uitvoering van zijn mandaat. Daartoe onderhoudt de SVEU tevens contacten met andere internationale en regionale actoren ter plaatse.

*Artikel 13*

**Evaluatie**

De uitvoering van dit besluit en de samenhang ervan met andere bijdragen van de Unie in het Gebied van de Grote Meren worden op gezette tijden geëvalueerd. De SVEU legt de Raad, de hoge vertegenwoordiger en de Commissie regelmatig voortgangsverslagen voor, en uiterlijk op 31 mei 2025 een uitvoerig eindverslag over de uitvoering van zijn mandaat.

*Artikel 14*

**Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking op de datum van de vaststelling ervan.

Gedaan te Brussel, 26 juli 2024.

*Voor de Raad*

*De voorzitter*

BÓKA J.